

Fiche 1: Verordening toegang van werknemers tot mobiliteitsdiensten en verdere integratie arbeidsmarkten (EURES)

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake een Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening, de toegang van werknemers tot mobiliteitsdiensten en de verdere integratie van de arbeidsmarkten

Datum ontvangst Commissiedocument

17 januari 2014

Nr. Commissiedocument

COM (2014) 6

Prelex

Nog niet bekend

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SWD (2014) 9 final, SWD (2014) 10 final

Behandelingstraject Raad

Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 46 VWEU

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure met gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissing van het EP.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

De Commissie stelt een gedelegeerde bevoegdheid voor onbepaalde tijd voor om de bijlage (criteria voor de machtiging van organisaties om als Eures-partners op te treden) te kunnen wijzigen (Artikel 8(7)). Ook wordt er in Artikel 29 een gedelegeerde handeling voorgesteld om gemeenschappelijke indicatoren verder te ontwikkelen.

In artikel 8(8) (adviesprocedure), artikel 14(8) (onderzoeksprocedure), artikel 16(5) (onderzoeksprocedure), artikel 27(3) (adviesprocedure), artikel 28 (5) (adviesprocedure) worden

uitvoeringshandelingen voorgesteld. Het betreffen technische aanpassingen die via onderzoeksprocedures vastgesteld worden of sjablonen en procedures, die via adviesprocedures worden vastgesteld.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Dit voorstel beoogt de verbetering van toegang van werknemers tot ondersteunende diensten voor arbeidsmobiliteit binnen de EU zodat een eerlijke mobiliteit wordt bevorderd en werknemers in de hele Unie meer kans op werk krijgen. Daartoe wordt een nieuwe opzet van het Eures-netwerk voorgesteld met als doel bijstand te verlenen bij het zoeken naar werk en werving in de lidstaten.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

De Commissie baseert de bevoegdheid voor dit voorstel op artikel 46 VWEU. Het subsidiariteitsoordeel is positief, het proportionaliteitsoordeel is negatief.

- *Implicaties/risico's/kansen*

Door het voorstel zal de opzet van het Europese netwerk van arbeidsvoorzieningsdiensten hernieuwd en uitgebreid worden. Dit zal nieuwe taken en dus financiële consequenties voor het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV) met zich mee brengen.

- *Nederlandse positie*

Het kabinet onderschrijft het doel van het voorstel om arbeidsmobiliteit te bevorderen via een hiervoor noodzakelijk Europees netwerk van vacatures en voorlichting, maar is van mening dat het doel van dit voorstel te verstrekkende en te gedetailleerde bepalingen bevat.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

Het voorstel heeft als doel de toegang van werknemers tot ondersteunende diensten van arbeidsmobiliteit binnen de EU te verbeteren zodat werknemers in de hele Unie meer kans op werk krijgen.

Er wordt een nieuwe opzet van het Europese netwerk van diensten voor de arbeidsvoorziening (Eures) vastgelegd dat bijstand zal verlenen bij het zoeken naar werk en bij werving in de lidstaten. Om Eures tot effectief instrument te maken, wordt onder andere het volgende voorgesteld: een vrijwel volledig aanbod van vacatures en automatische afstemming tussen vacatures en cv's op het Eures-portaal (inclusief stage- en leerwerkplekken), persoonlijke bijstand voor werkzoekenden en werkgevers en uitwisseling van informatie over tekorten en overschotten op de nationale arbeidsmarkt. De Commissie voorziet ook het gemeenschappelijke classificatiesysteem van vaardigheden, competenties, kwalificaties en beroepen ESCO (European Skills/Competences, qualifications and Occupations)¹ verder te gaan ontwikkelen en benutten. In het voorstel zijn voorts de verantwoordelijkheden van en de samenwerking tussen het Europese

---

¹ESCO website: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1042&langId=en>

coördinatiebureau en de nationale coördinatiebureaus neergelegd. Daarnaast kunnen lidstaten (private) organisaties, zoals uitzendbureaus, machtigen om als Eures-partner deel te nemen aan het Eures-netwerk en zo bij te dragen aan bijvoorbeeld de vacaturepool en/of ondersteunende diensten zoals informatieverstrekking. De lidstaten controleren de activiteiten van de Eures-partners en houden toezicht op de naleving van de nationale en Unie-regelgeving door de Eures-partners. Ten aanzien van de te bieden dienstverlening, deelname aan het Eures-netwerk en de ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren (als advies door het Eures-netwerk en tevredenheid) heeft de Commissie de bevoegdheid gedelegeerde handelingen vast te stellen. De verordening zal ook van toepassing zijn op derdelanders die in een lidstaat mogen verblijven en werken én naar een andere lidstaat mogen verhuizen.

- *Impact assessment Commissie*

De Commissie heeft een effectbeoordeling uitgevoerd van beleidsalternatieven om het Eures-netwerk om te vormen tot een effectief instrument en hierin vier alternatieven getoetst. Daarbij is gekeken naar behoud van status-quo, wijziging van de verordening betreffende het vrije verkeer van werknemers², invoering van een nieuwe verordening en invoering van een nieuwe verordening waarbij de Commissie een extra mandaat zou krijgen om EU-brede partnerschappen met niet-openbare arbeidsvoorzieningsdiensten te kunnen sluiten.

De Commissie geeft in haar Impact Assessment aan dat slechts 7,5 miljoen (3,1%) van de Europese beroepsbevolking (241 miljoen) economisch actief is in een andere lidstaat. Gezien de hoge werkloosheidscijfers in sommige lidstaten en hoge aantallen openstaande vacatures in andere lidstaten ziet de Commissie hier kansen. Uit haar onderzoek is gebleken dat slechts 700.000 personen gemiddeld jaarlijks verhuizen om in een andere lidstaat te gaan werken. Er is echter uit de onderzoeken ook gebleken dat ongeveer 2,9 miljoen EU-burgers bereid zouden zijn om te verhuizen voor werk naar een andere lidstaat. Volgens de Commissie betekent dit een aanzienlijk potentieel aan mobiliteit en een uitdaging voor het EURES-netwerk.

De Commissie heeft gekozen voor invoering van een nieuwe verordening met volledig nieuwe bepalingen (optie 3). Hiermee worden de vastgestelde tekortkomingen van het Eures-netwerk aangepakt en dit alternatief gaat volgens de Commissie niet verder dan strikt noodzakelijk. De Commissie stelde dat alleen optie 3 en 4 aanvullende positieve effecten zullen opleveren. Optie 4 werd echter als te vergaand voor nu beoordeeld. De Commissie vond optie 3 de meest effectieve en daarom de beste optie.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Op grond van artikel 46 VWEU zijn Raad en Europees Parlement na raadpleging van het Economisch en Sociaal Comité bevoegd bij richtlijnen of verordeningen maatregelen te treffen om tot een vrij verkeer van werknemers te komen. Nederland acht dit de juiste rechtsgrondslag.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteit: positief

---

² Nr. 492/2011

Proportionaliteit: negatief

Het subsidiariteitsoordeel is positief. Het vrij verkeer van werknemers, als onderdeel van het vrij verkeer van personen, is één van de vier fundamentele vrijheden van de EU. Het is van belang dat werknemers binnen de Unie van dit recht overal gebruik kunnen maken. Europees optreden is aangewezen om ervoor te zorgen dat EU-burgers in de praktijk van hun recht op vrij werknemersverkeer gebruik kunnen maken. Het voorstel voor het verbeteren van de toegang van werknemers tot ondersteunende diensten van arbeidsmobiliteit binnen de EU kan alleen op communautair niveau worden aangepakt. Met transparantie kan worden bewerkstelligd dat mobiliteit onder redelijke voorwaarden en volgens de geldende arbeidsnormen plaatsvindt en er dus sprake is van eerlijke arbeidsmobiliteit.

Het kabinet is negatief ten aanzien van het proportionaliteitsoordeel. Het voorstel omschrijft gedetailleerde vereisten aan de nieuwe opzet van het Eures-netwerk die een stuk verder gaan dan het eerder vastgestelde Eures-Uitvoeringsbesluit. Dit Uitvoeringsbesluit ter uitvoering van de Verordening betreffende het vrije verkeer van werknemers is in 2013 vastgesteld na overleg met het Eures-comité over een nieuwe opzet van het Eures-netwerk³. Voorliggende verordening gaat verder op belangrijke punten, zoals met name de dienstverlening en definitie van Eures-partners, die aanzienlijke extra financiële, personele en organisatorische lasten met zich mee zullen brengen. Met dit voorstel moet het UWV veel meer dienstverlening bieden aan Europese werkgevers en werkzoekenden, dan in Nederland aan werknemers en werkgevers wordt geboden sinds de Wet SUWI gewijzigd is. Ook stelt de Commissie gedelegeerde handelingen voor (invulling van de dienstverlening, Eures-netwerk, de definitie van een Eures-partner en ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren) die naar de mening van het kabinet te ver gaan.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

De onderwerpen waarover dergelijke handelingen kunnen worden vastgesteld zijn technisch en specifiek. Ten aanzien van Artikel 29 lijkt de gedelegeerde handeling geen probleem te zijn, maar Nederland zal deze nog verder moeten onderzoeken. Ten aanzien van Artikel 8 wel. Hier wordt voorgesteld de Commissie de bevoegdheid te verlenen om de minimum voorwaarden voor het accepteren van Eures-partners aan te passen. Dit is voor het kabinet niet acceptabel, aangezien het kabinet zich niet kan vinden in de in het voorstel genoemde definitie van een Eures-partner. De Commissie verruimt de definitie van een Eures-partner met dit voorstel zodanig dat vrijwel alle arbeidsmarktpartijen een aanvraag kunnen indienen bij het NCO (National Coordination Office, UWV in Nederland) om Eures-partner te worden. In Nederland gaat het hier mogelijk om duizenden aanvragen. Ook al biedt de verordening ook ruimte om aanvullende criteria te ontwikkelen, deze mogen nooit de voorwaarden in de verordening teniet doen.

---

³ 2012/733/EU

De voorgestelde gedelegeerde handeling t.a.v. minimum voorwaarden voor Eures-partners lijkt het kabinet dan ook niet wenselijk, aangezien dit tot een nog verdergaande definitie kan leiden.

De uitvoeringshandelingen (artikel 34) betreffen artikel 4 en artikel 5 van Verordening 182/2011 betreffende de uitvoeringsbevoegdheden van de Commissie. In artikel 8(8) (adviesprocedure), artikel 14(8) (onderzoeksprocedure), artikel 16(5) (onderzoeksprocedure), artikel 27(3) (adviesprocedure), artikel 28 (5) (adviesprocedure) worden de uitvoeringshandelingen voorgesteld. Het betreffen technische aanpassingen die via onderzoeksprocedures vastgesteld worden of sjablonen en procedures, die via adviesprocedures worden vastgesteld. Nederland zal onderzoeken of deze voorgestelde handelingen door de Commissie passend zijn en of deze na advies of onderzoek van het Eures-comité waar het UWV namens Nederland in zit door de Commissie vastgesteld kunnen worden. Op dit moment is nog onvoldoende duidelijk wat de gevolgen kunnen zijn van deze voorgestelde handelingen.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Er zijn geen aanvullende financiële gevolgen voorzien; eventuele extra kosten zullen uit het EaSI (Werkgelegenheid en Sociale Innovatie) programma betaald worden. De Commissie zal via het EaSI programma, welke rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van de Commissie valt, verschillende elementen van Eures financieren. Lidstaten kunnen een beroep doen op financiering voor verschillende onderdelen zoals financiering van grensoverschrijdende partnerschappen, uit het gereserveerd budget. Er is €21.5 miljoen beschikbaar voor 2014.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

De financiële consequenties van de uitbreiding van de bestaande situatie zullen aanzienlijk zijn, al is het op dit moment nog lastig in te schatten hoe hoog de financiële consequenties zullen zijn. Daar waar sprake is van budgettaire consequenties worden deze, conform de Regels budgetdiscipline, gevonden binnen de begrotingen van de daarvoor verantwoordelijke ministeries.

Uit de impact assessment van de Commissie blijkt dat een ruwe schatting van de kosten van het ontwikkelen van een nieuw systeem om cv's te delen uit komt op circa 100 000 euro, met jaarlijkse onderhoudskosten van circa 12 000 euro voor de Commissie. Deze kosten zijn echter niet representatief voor de Nederlandse situatie. Het inregelen van het door de Commissie beoogde systeem om cv's te delen in de ICT-omgeving van het Werkbedrijf van het UWV zal aanzienlijk meer kosten.

De meeste kosten vloeien voort uit individuele mobiliteitsondersteunende diensten. Deze kosten hangen af van de aard van de dienstverlening en de individuele behoeften volgens de Commissie en zijn dus lastig in te schatten. Op basis van een aantal aannamen door de Commissie komt een ruwe schatting uit op totale jaarlijkse aanvullende kosten voor het verstrekken van informatie en ondersteuning bij het zoeken naar werk van ongeveer 33,3 miljoen euro en 16 miljoen euro voor ondersteuning bij het zoeken naar werk. Deze getallen hebben betrekking op de gehele EU. De kosten voor de Nederlandsen lidstaat zullen dit totaal bedrag mogelijk evenaren, vooral als gevolg

van ondersteuning bij het zoeken naar werk. Nederland zal ervoor pleiten bij de Commissie om een schatting te maken van de implementatie kosten in alle lidstaten.

Dit zijn de directe extra kosten. Daarnaast is sprake van substantiële budgettaire gevolgen, omdat indien deze verordening in zijn huidige vorm aangenomen wordt, Nederland gehouden is om – uit hoofde van gelijke behandeling – ook de dienstverlening aan Nederlandse werkgevers en werknemers te intensiveren. Het gaat dan om een veelvoud van de hiervoor genoemde bedragen.

De nationale activiteiten, met name de werking van het EURES-netwerk op het nationale niveau (nationaal coördinatiebureau) en de ontwikkeling van op de klant toegesneden mobiliteitsondersteunende diensten op lokaal, nationaal en grensoverschrijdend niveau, zullen in aanmerking komen voor financiering uit het Europees Sociaal Fonds (ESF) in de periode 2014-2020. Nederland heeft dit echter niet in haar ESF operationeel programma opgenomen.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Niet of nauwelijks.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Onvoorziene stijgingen van de administratieve lasten dienen te worden gecompenseerd door het beleidsverantwoordelijke departement, waarbij de compensaties zoveel mogelijk dienen te geschieden binnen het domein waarin de tegenvaller plaatsvindt.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het kabinet zal moeten onderzoeken welke effecten het voorstel precies heeft op de huidige taken en bevoegdheden van het UWV, waar de publieke arbeidsbemiddeling is belegd. De inrichting van het Eures-netwerk zoals in de conceptverordening wordt voorgesteld, gaat verder dan de huidige rol van het UWV omtrent arbeidsbemiddeling. Er wordt met dit voorstel veel meer dienstverlening verwacht van het UWV aan Europese werkgevers en werkzoekenden, dan in Nederland geboden wordt sinds de Wet SUWI gewijzigd is. Per 1 juli 2012 is de dienstverlening aan werkzoekenden en werkgevers met name digitaal. In bijzondere gevallen (ongeveer 10% van de werkzoekenden) wordt er persoonlijke dienstverlening verleend.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Inwerkingtreding verordening: is 20 dagen na publicatie in het Publicatieblad voorzien. Dit is haalbaar aangezien er geen wetgeving voor de goede uitvoering van de verordening nodig. Om de 2 jaar stuurt de Commissie een uitvoeringsverslag over de verordening. Feitelijke implementatie

door het UWV zou op korte termijn problematisch zijn vanwege de ingrijpende veranderingen die op grond van de verordening noodzakelijk zijn, terwijl de beschikbare verandercapaciteit van het UWV momenteel volledig in beslag wordt genomen door de implementatie van regeerakkoordmaatregelen.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

Het voorstel voorziet in een ex-postevaluatie 5 jaar na de inwerkingtreding van de verordening. De Commissie zal om de twee jaar een uitvoeringsverslag indienen en daarbij gebruik maken van de verzamelde informatie.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

De uiteindelijke uitvoering van de Eures-verordening zal voornamelijk bij het UWV belegd worden en zal benaderd moeten worden voor een uitvoeringstoets.

b) Handhaafbaarheid

De uitvoering zal voornamelijk bij het UWV belegd worden. Het UWV heeft aangegeven dat de handhaafbaarheid lastig zal worden met de voorgestelde definitie van een Eures-partner. Dit komt omdat een zeer groot aantal private partijen via deze definitie in aanmerking komt om Eures-partner te worden en deze aanmeldingen beheerd en de Eures-partners gecontroleerd moeten worden.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Het kabinet onderschrijft het belang van arbeidsmobiliteit binnen de Unie voor het behalen van maatschappelijke en economische voordelen. Om deze arbeidsmobiliteit te bevorderen is het wenselijk dat een Europees netwerk van vacatures en voldoende voorlichting beschikbaar is. Met transparantie kunnen we bewerkstelligen dat mobiliteit onder redelijke voorwaarden en volgens de geldende arbeidsnormen plaatsvindt en er dus sprake is van eerlijke arbeidsmobiliteit.

Dit voorstel levert hieraan een belangrijke bijdrage.

Het kabinet is echter van mening dat het voorstel te verstrekkende en te gedetailleerde bepalingen bevat. Zo is het kabinet kritisch ten aanzien van de bepalingen over de Eures-partners, de verplichte invoering van stages en leerwerkplekken⁴ in het Eures-portaal, het verplicht benutten van het gemeenschappelijke classificatiesysteem ESCO en de door de Commissie vast te stellen gedelegeerde handelingen. Ten aanzien van de Eures-partners is in de huidige kaders aangegeven dat de Eures-partner in principe in staat moet zijn om alle universele (basis) Eures-diensten te kunnen leveren. Partijen die niet alle diensten kunnen bieden, kunnen geaccepteerd worden als 'geassocieerde partners' of als 'actoren'. In de laatste gevallen zij niet zijn gebonden aan de Eures

---

⁴ Zoals eerder verwoord in het BNC-Fiche Kwaliteitskader voor Stages

kaders voor aanvraag als Eures-partner en de daaraan verbonden plichten zoals Europese scholing, planning en evaluatie. Het NCO, het UWV in Nederland, coördineert deze plichten richting de Commissie. De Commissie verruimt de definitie van een Eures-partner met dit voorstel zodanig dat vrijwel alle arbeidsmarktpartijen een aanvraag kunnen indienen bij het NCO om Eures-partner te worden. In Nederland gaat het hier in theorie, maar wellicht ook in de praktijk, om duizenden aanvragen. Ook al biedt de verordening ook ruimte om aanvullende criteria te ontwikkelen, deze mogen nooit de voorwaarden in de verordening teniet doen.

Eind 2013 is het Uitvoeringsbesluit ter uitvoering van de Verordening betreffende het vrije verkeer van werknemers⁵ vastgesteld over een nieuwe opzet van het Eures-netwerk⁶. Voorliggend voorstel gaat op genoemde punten verder dan dit Uitvoeringsbesluit. In de onderhandelingen over het voorstel zal het kabinet zich in ieder geval richten op genoemde punten, waarbij het Uitvoeringsbesluit van de Commissie een belangrijke leidraad zal zijn.

De kritiek van het kabinet op genoemde punten van het voorstel richt zich voor een groot deel op de aanzienlijke extra financiële, personele en organisatorische lasten die betreffende (verplichtende) voorstellen met zich zullen brengen. Ook worden de Commissie bevoegdheden toebedeeld ten aanzien van de gedelegeerde handelingen (invulling van de dienstverlening, Eures-netwerk en ontwikkeling van gemeenschappelijke indicatoren) die naar de mening van het kabinet te ver gaan.

Daarnaast zal het kabinet onderzoeken welke effecten het voorstel precies heeft op de huidige taken en bevoegdheden van het UWV waar de publieke arbeidsbemiddeling nu is belegd. In de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI), waar de rol van de publieke arbeidsbemiddeling is vastgelegd, staat de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven voorop. De inrichting van het Eures-netwerk zoals in de conceptverordening wordt voorgesteld, gaat verder dan de huidige rol van het UWV omtrent arbeidsbemiddeling, waarbij het overgrote deel digitaal verloopt. Het voorstel levert dus een discrepantie op met de Nederlandse situatie.

Het kabinet signaleert dat de Commissie in haar impact assessment alleen opties 3 en 4, die een nieuwe verordening betroffen, wenselijk acht aangezien deze aanvullende positieve effecten opleveren. Het kabinet kan zich hierin vinden, maar had graag ook gezien dat de kosten van deze opties concreter doorgerekend werden. Dan zouden deze ook beter mee kunnen wegen in de effectrapportage. Nederland zal ervoor pleiten bij de Commissie om een schatting te maken van de implementatie kosten in alle lidstaten.

---

⁵ Nr. 492/2011

⁶ 2012/733/EU

Fiche 2: Mededeling blauwe energie

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economische en Sociaal Comité en het Comité van de regio's: Blauwe energie. Vereiste maatregelen voor het benutten van het potentieel van oceaanenergie in Europa's zeeën en oceanen tegen 2020 en daarna

Datum ontvangst Commissiedocument

21 januari 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014)8

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041605

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

SWD(2014)12, SWD(2014)13

Behandelingstraject Raad

Energieraad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

De Commissie presenteert in deze mededeling een voorstel voor een actieplan om het potentieel van "blauwe energie" in Europa's zeeën en oceanen tot 2020 en daarna te benutten. Onder blauwe energie verstaat de Commissie zowel offshore windenergie als "oceaanenergie", zoals golfslagenergie, getijden(stroom)energie, osmose-energie en energie uit temperatuurverschillen in het zeewater. De mededeling richt zich vrijwel uitsluitend op oceaanenergie (energie uit water).

Centraal in het voorstel staat de gedachte dat blauwe energie een belangrijke bijdrage kan leveren aan de energie- en klimaatdoelstellingen van de EU en het Europese verdienvermogen op gebied van offshore activiteiten, maar dat het potentieel ervan dreigt te worden onderbenut doordat de stap naar commerciële toepassing extra lastig is als gevolg van het moeilijke financiële klimaat. Bovendien is er onvoldoende kennis over de consequenties voor natuur en milieu. Daarom stelt de Commissie een actieplan voor dat een stabiel ondersteuningskader moet bieden.

De Commissie ziet parallellen tussen de huidige oceaanenergiesector en de beginfase van de ontwikkeling van offshore windenergie in de jaren '80 en '90 die, mede dankzij gerichte beleidssteun op het niveau van de lidstaten en de EU, sterk is gegroeid. Met verdere technologische verbeteringen en aanvullende overheidssteun tijdens de beginfase kan de sector oceaanenergie gaandeweg wellicht een vergelijkbare schaal bereiken. Hoewel de toepassing van oceaanenergie nog bescheiden is, neemt de commerciële belangstelling voor deze sector toe.

De Commissie doet het voorstel voor een actieplan in twee fasen:

Fase 1:

- Oprichting van een forum voor oceaanenergie (2014-2016), samen met de sector en andere belanghebbenden. Doel van het forum is een gemeenschappelijke visie over de bestaande problemen te ontwikkelen en gezamenlijk te werken aan praktische oplossingen. Dit gaat onder meer om samenwerking met andere mariene sectoren (vooral offshore windenergie), toeleveringsketens en aansluiting op het elektriciteitsnet. Het forum zal worden ingericht met 3 werkgroepen:
  1. Een werkgroep technologie en hulpmiddelen. Deze gaat zich vooral bezig houden met verbetering van de betaalbaarheid, betrouwbaarheid, bestendigheid, inzetbaarheid en stabiliteit van inrichtingen voor oceaanenergie.
  2. Een werkgroep administratieve aangelegenheden en financiering. De taak van deze werkgroep is onderzoek te verrichten naar de administratieve procedures in de lidstaten voor installaties voor oceaanenergie en de gevolgen die deze kunnen hebben voor de scheepvaart. Ook financieringsproblemen worden onderzocht.
  3. Een milieuwerkgroep. Deze werkgroep zal gezamenlijke initiatieven aanmoedigen voor monitoring van de milieueffecten van bestaande en geplande installaties, alsook vernieuwende manieren om de effecten van oceaanenergie op het mariene milieu te beperken. De noodzaak van sectorspecifieke uitvoeringsrichtsnoeren ter aanvulling op de habitatrichtlijn en de vogelrichtlijn, op artikel 13 van de richtlijn hernieuwbare energie en een eventuele toekomstige maritieme ruimtelijke ordening-richtlijn (MRO-richtlijn) zal ook worden gezien.
- Opstelling van een strategisch stappenplan (2014-2016). Daarin zullen duidelijke streefdoelen worden opgenomen voor de industriële ontwikkeling van de sector, alsook een tijdsplanning om deze te bereiken.

Fase 2:

- Mogelijke oprichting van een Europees Industrieel Initiatief (2017 – 2020). Op grond van de resultaten van het forum voor oceaanenergie kan een Europees industrieel initiatief worden opgezet. Er zijn al diverse Europese industriële initiatieven (EII's) opgezet in het kader van het Strategisch plan voor Energietechnologie (SET-plan). EII's zijn publiek-private samenwerkingsverbanden tussen de betreffende sector, onderzoekers, lidstaten en de Commissie. Deze zijn bedoeld om binnen een concrete termijn duidelijke, gemeenschappelijke doelstellingen vast te stellen en te realiseren.

- Mogelijke opstelling van richtsnoeren om de tenuitvoerlegging van de toepasselijke wetgeving op het gebied van natuur en milieu te bevorderen en de maritieme ruimtelijke ordening te ondersteunen (2017 – 2020). Het doel van deze richtsnoeren zou zijn duidelijkere en meer specifieke oriëntatie te bieden bij de verlening van vergunningen voor relevante projecten en zo de lasten voor overheidsinstanties en projectontwikkelaars te verminderen.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

Op basis van artikel 4 lid 3 VWEU is de Unie bevoegd op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en de ruimte op te treden, en met name programma's vast te stellen en uit te voeren. De uitoefening van die bevoegdheid belet de lidstaten niet hun eigen bevoegdheid uit te oefenen. Op basis van artikel 4 lid 2 sub i is er een gedeelde bevoegdheid voor de EU en lidstaten om op te treden op het gebied van energie. Nederland is van mening dat de mededeling overeenstemt met voornoemde bevoegdheidsverdeling.

Subsidiariteit

De grondhouding ten aanzien van de subsidiariteit is positief met kanttekeningen. Voor lange termijn energie-innovatiebeleid kan een gemeenschappelijke aanpak, inclusief een Europees beleidsraamwerk, voordeel bieden. Hiermee kunnen schaalvoordelen worden behaald en kan een efficiënter beleid worden vormgegeven. Nederland merkt hierbij op dat de resultaten van de eerste fase van het actieplan (2014-2016) bepalend moeten zijn voor de voortzetting en de betrokkenheid van de Europese Commissie in de tweede fase.

Nederland is verder van mening dat de coördinatie door de Europese Commissie zich dient te beperken tot die onderwerpen waar deze daadwerkelijke meerwaarde biedt. Nederland plaatst kanttekeningen bij een rol voor de Commissie bij de besluitvorming over infrastructurele voorzieningen als zeehavens. Uitgangspunt is en dient te blijven dat lidstaten verantwoordelijk zijn voor het ruimtelijke orderingsbeleid met betrekking tot de zee en de land-zee interacties. Toekomstige voorstellen die zullen voortvloeien uit deze mededeling zullen door Nederland afzonderlijk worden beoordeeld op subsidiariteit. Bijvoorbeeld waar het gaat om richtsnoeren en de koppeling met ruimtelijke ordening op zee, waar de Commissie een kaderrichtlijn over heeft voorgesteld.

Proportionaliteit

De grondhouding ten aanzien van de proportionaliteit is positief. De strekking van de mededeling gaat niet verder dan noodzakelijk is. Er wordt zoveel mogelijk ingezet op het gebruik van bestaande organisaties en structuren. Toekomstige voorstellen die zullen voortvloeien uit deze mededeling zullen door Nederland afzonderlijk worden beoordeeld op proportionaliteit.

Financiële gevolgen, regeldruk en administratieve lasten

Aan deze mededeling zijn geen directe financiële gevolgen verbonden. Bestaande instrumenten zoals de *Connecting Europe Facility*, Horizon 2020 en structuurfondsen kunnen worden ingezet. Wel nodigt de Commissie de lidstaten uit om deel te nemen aan het forum voor oceaanenergie en de daarbij behorende werkgroepen en onderling samen te werken op gebied van onderzoek en ontwikkeling.

Nederland is van mening dat de EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting van 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting. Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

De gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten zullen naar verwachting beperkt zijn.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland neemt met belangstelling kennis van deze mededeling. In Nederland is al sinds de jaren '90 aandacht voor oceaanenergie van zowel overheid als marktpartijen. Zo werken diverse instellingen en bedrijven aan onderzoek en ontwikkeling van verschillende mariene technieken (bijvoorbeeld getijdenenergie), is er een brancheorganisatie (EWA) voor bedrijven en andere organisaties die zich bezig houden met energie uit water, zijn er voor verschillende technieken pilots gerealiseerd in Nederlandse wateren en is Nederland recentelijk toegetreden tot het European Research Area Network Ocean Energy en het implementing agreement Ocean Energy Systems van het Internationaal Energie Agentschap.

Ten slotte is het energie-innovatiebeleid dat Nederland de afgelopen anderhalf jaar heeft ingezet met de Topsector Energie en Topsector Water van belang. Oceaanenergie is in de Topsector water als thema opgenomen.

Nederland is van mening dat er thans geen goed beeld bestaat van de werkelijke betekenis die oceaanenergie in de toekomst in de EU kan hebben voor de energievoorziening, het klimaatbeleid en hoogwaardige werkgelegenheid. Uitvoering van de mededeling, vooral de eerste fase van het actieplan (2014- 2016), zal het perspectief moeten verduidelijken. Nederland benadrukt in het actieplan te kiezen voor een aanpak en opzet waarbij sprake is van meerwaarde van samenwerking op EU-niveau. Nederland merkt hierbij op dat de resultaten van de eerste fase van het actieplan (2014-2016) bepalend moeten zijn voor de voortzetting en betrokkenheid van de Europese Commissie in de tweede fase.

Nederland onderschrijft de constatering van de Commissie dat de positie van oceaanenergie op dit

moment in zekere zin vergelijkbaar is met de positie van offshore windenergie in de jaren '90. Nederland onderkent de geschetste problemen in de mededeling, waarvoor onderzoek en ontwikkeling nodig zijn om oceaanenergie tot een hogere schaalgrootte te brengen en een concurrerende energiebron te laten worden. Ook onderkent Nederland de gedachte dat er mogelijkheden zijn voor synergie tussen de sectoren offshore windenergie en oceaanenergie.

Europese samenwerking tussen geïnteresseerde landen en belanghebbenden kan waardevol zijn om de in Europa verspreid beschikbare capaciteiten en kansen zo optimaal mogelijk te combineren en zo de ontwikkeling van de sector te versnellen. Nederland verwelkomt in het bijzonder de aankondiging door de Commissie van de voortzetting van diverse internationale en pan-Europese samenwerkingsactiviteiten op het gebied van onderzoek en innovatie rond het thema en ziet belangstellend uit naar toekomstige concrete mogelijkheden hiervoor, bijvoorbeeld via bovengenoemd ERA-net, maar ook via toekomstige Horizon 2020-projecten en langs andere wegen, bijvoorbeeld via de instituten verenigd in de Europese Energie Onderzoek Alliantie (EERA)¹, en het proces van 'Joint Programming' van nationaal gefinancierd onderzoek.

De mogelijke bijdrage van oceaanenergie aan de Nederlandse energievoorziening op korte termijn (tot 2025) zal beperkt zijn. In andere landen kan dit wellicht anders zijn. Nederland start binnenkort een studie naar de te verwachten bijdrage voor de lange termijn en de economische kansen van de verdere ontwikkeling van deze sector. Stimulering van de sector richt zich daarom vanuit Nederlands perspectief vooral eerst op het belang van het betrokken bedrijfsleven en de exportkansen. Nederland onderschrijft daarbij dat het maximale potentieel (afhankelijk van de techniek die wordt toegepast) binnen de Unie is te voorzien aan de Atlantische kust (getijden/eb/vloed), Middellandse Zee en Oostzeebekken (temperatuur). De Noordzee komt als productiebron naar huidige inzichten in beeld voor getijdenenergie en golfslagenergie. Het uitgangspunt van de Goede Milieutoestand op zee van de Mariene Strategie is randvoorwaardelijk voor toepassing van de technieken voor energie uit water.

Nederland plaatst wel een aantal kanttekeningen bij de filosofie en context van de mededeling en de rol die de Europese Commissie voor zichzelf en de lidstaten ziet:

- Nederland constateert dat de Commissie met de mededeling aanstuurt op een sectorspecifiek actieplan. Nederland vindt dat er terughoudend moeten worden omgegaan met het voeren van sectorspecifiek beleid, omdat eenduidige criteria die de keuze voor ondersteuning van een bepaalde industriesector in EU-verband kunnen rechtvaardigen ontbreken.
- Nederland is van mening dat in de sectorspecifieke aanpak een risico schuilt voor een preferente behandeling door de Commissie van de blauwe energiesector ten opzichte van andere energiesectoren als er concrete doelen worden vastgesteld, zoals is voorzien in de 2^e fase van het actieplan. Voor andere hernieuwbare energiesectoren (windenergie, zon, enz.) zijn immers geen sectorspecifieke doelen geformuleerd die met gerichte ondersteuning van de Commissie worden nagestreefd.
- Nederland is kritisch over het formuleren van doelen, en heeft er voorkeur voor te spreken

---

¹ <http://www.eera-set.eu>

over ambities. De tijd zal immers moeten leren of het theoretisch potentieel in commerciële toepassingen omgezet kan worden.

- De Commissie verwijst naar een komende “geïntegreerde roadmap”. Nederland zou graag meer duidelijkheid zien over het verband van deze roadmap met het strategisch stappenplan van de mededeling en eventuele volgtijdelijkheid tussen beide.
- De mededeling is door de Commissie opgesteld met het oog op te realiseren doelstellingen die verbonden zijn aan drie onderscheiden beleidsterreinen: industrie/werkgelegenheid, energie/voorzieningszekerheid en klimaat/ CO2-emissiereductie. Nederland acht in een vroegtijdig stadium van het actieplan duidelijkheid over mogelijke prioritering van deze doelstellingen gewenst. Dit is van belang voor de (eventuele) voortzetting en invulling van de tweede fase van het actieplan.
- De mededeling geeft geen duidelijkheid over wat er wordt verwacht van lidstaten en wat van de markt. Er worden verschillende uitdagingen genoemd, waarvan ook een aantal op niveau van de lidstaten (haveninfrastructuur, etc.). Het is Nederland niet duidelijk of de Commissie daarmee in de toekomst voorziet dat derde lidstaten betrokken (moeten) worden bij de nationale besluitvorming over dergelijke infrastructurele voorzieningen. Uitgangspunt is en dient te blijven dat beleid voor ruimtelijke ordening bij de individuele lidstaten rust.

Samenvattend staat Nederland in beginsel positief tegenover de mededeling, maar wel met een aantal kritische opmerkingen. Die betreffen vooral het voornemen in de mededeling om een sectorspecifiek strategisch stappenplan te ontwikkelen met duidelijke streefdoelen. Nederland maakt hierbij een voorbehoud kenbaar ten aanzien van eventuele verplichtingen die voor de Nederlandse overheid daaruit kunnen voortvloeien.

Nederlandse deelname aan het actieplan zal worden gezien in het licht van de verdere behandeling en concretisering van de mededeling, van de kansen en perspectieven die zich manifesteren uit het overleg en onderzoek van de eerste fase en de belangstelling en inbreng van de betrokken Nederlandse sector. Ook de ruimtelijke analyse in de komende (Nederlandse) Noordzee 2050 Gebiedsagenda is van belang. Nederland adviseert ten slotte het voortouw en de regie voor de concretisering van de mededeling zoveel mogelijk bij de sector neer te leggen.

Fiche 3: Mededeling Europees Industriebeleid

1. Algemene gegevens

Titel voorstel:

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's: Voor een heropleving van de Europese industrie

Datum ontvangst Commissiedocument:

22 januari 2014

Nr. Commissiedocument:

SWD (2014) 14 final

Prelex:

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=1041611

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad:

Raad voor Concurrentievermogen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

De mededeling bouwt voort op de eerdere Europa 2020 industriemededelingen uit 2010 en de *Mid-Term update* in 2012. Over de voorstellen die Commissie heeft uitgebracht met betrekking tot energieprijzen en een interne markt voor industriële producten zijn een separate kabinetsreactie (Kamerstuk 33858) respectievelijk BNC-fiche (zie BNC-fiche: *Mededeling visie voor de interne markt voor industriële producten*) opgesteld.

De Commissie onderstreept het belang van de industrie voor banen en economische groei¹ en presenteert een aantal mogelijke actielijnen om het concurrentievermogen van de industrie te

---

¹ De industrie levert ruim 80% van de Europese export, 80% van de particuliere R&D en levert bijna een op de vier banen in de particuliere sector. Het gaat oa. om de automobielsector, machines en apparatuur, de farmaceutische industrie, de chemische industrie, de lucht- en ruimtevaart, levensmiddelenindustrie en om creatieve bedrijfstakken. Door de crisis zijn echter ca. 3,5 miljoen banen verdwenen (bron: Mededeling van de Commissie: Voor een heropleving van de Europese industrie).

versterken. De mededeling van de Commissie stelt geen nieuw beleid of regelgeving voor, maar geeft vooral een overzicht van lopende trajecten. Doel van de mededeling is om het belang van volledige en effectieve implementatie van industriebeleid in de EU te benadrukken en beoogd wordt deze implementatie te vergemakkelijken. De mededeling is opgebouwd uit vier onderdelen, namelijk: interne markt, modernisering van de industrie, mkb en ondernemen en internationalisering van Europese bedrijven.

Interne markt

De Commissie roept de Raad en het Europees Parlement op tot de versnelde aanname van maatregelen en wetgeving inzake informatie-, energie-, transport-, ruimtevaart- en communicatienetwerken. De huidige economische situatie is ongunstig voor langetermijninvesteringen en daarom wil de Commissie voor de financiering van deze infrastructuurprojecten meer gebruik maken van projectobligaties. Daarnaast roept de Commissie lidstaten op om op nationaal niveau soortgelijke maatregelen te treffen als het EU-initiatief voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT). Ook geeft de Commissie aan *competitiveness proofing*² te hebben geïntegreerd in haar impact assessments.

Modernisering van de industrie

Een belangrijk onderdeel van de modernisering van de industrie die de Commissie voor ogen heeft is het opzetten van platforms voor slimme specialisatie. Hierbij worden beleidsinstrumenten voor regionaal en industriebeleid gecombineerd, zodat contacten tussen bedrijven en clusters bevorderd worden gericht op innovatie, productiviteit, efficiënt gebruik van hulpbronnen en een hoge toegevoegde waarde. Het concurrentievoordeel van Europa in de wereldeconomie zal blijven liggen in goederen en diensten met een hoge toegevoegde waarde, effectief beheer van waardeketens en toegang tot markten in de hele wereld.

Mkb en ondernemers

In de mededeling wordt aangegeven dat mkb'ers een belangrijk onderdeel van de Europese industrie vormen en dat de Commissie overweegt om nieuwe wetgevende maatregelen voor te stellen. De actualisatie van de *Small Business Act* is volgens de Commissie belangrijk voor mkb en ondernemers om de regeldruk te verminderen, de toegang tot financiering en de interne markt te verbeteren en de randvoorwaarden voor ondernemerschap te versterken.

Internationalisering van Europese bedrijven

Ten slotte is toegang tot markten buiten de EU een belangrijke pijler voor het concurrentievermogen van Europa. De Commissie stelt voor haar acties op het internationale speelveld voort te zetten, zoals de onderhandelingen over bilaterale handelsverdragen, versterking van handelsmissies en de diensten van de *Enterprise Europe Network*.

---

² In geval van nieuwe wetgeving wijst *competitiveness proofing* uit of een sector last ondervindt in de vorm van extra administratieve lasten en/of kosten.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

De mededeling richt zich op het concurrentievermogen van de Europese industrie, zoals in art 173 VWEU verwoord. Er is sprake van een aanvullende bevoegdheid van de Unie ten aanzien van industriebeleid (artikel 6 onder b VWEU). Ten aanzien van de interne markt geldt een gedeelde bevoegdheid (artikel 4, lid 2 onder a VWEU).

Subsidiariteit

Voor Nederland staat voorop dat industriebeleid primair de verantwoordelijkheid is van de lidstaten. Wat betreft deze mededeling is de Nederlandse grondhouding ten opzichte van de subsidiariteit positief. Nederland kan de acties die de Commissie voorstelt ondersteunen voor zover deze ten doel hebben de interne markt te versterken, onder meer door informatie-, energie-, transport-, ruimtevaart- en communicatienetwerken in de EU te integreren en te verbeteren. Dit geldt ook voor het verbeteren van het functioneren van de interne markt voor diensten. Aandachtspunt voor Nederland is wel de rol van de Commissie bij directe ondersteuning voor het internationaliseren van het mkb. Nederland acht dit primair de verantwoordelijkheid van de lidstaten. Nederland zal eventuele voorstellen die uit deze mededeling voortvloeien opnieuw op subsidiariteit beoordelen.

Proportionaliteit

De Nederlandse grondhouding over de proportionaliteit van het voorstel is positief met een kanttekening. Over het algemeen laat de Commissie voldoende ruimte voor nationale besluiten en staan de acties in goede verhouding tot de geformuleerde doelstellingen. Nederland plaats echter een kanttekening bij de voorgestelde versterking van EU-handelsmissies. Nederland steunt wel het streven naar meer markttoegang buiten de EU, maar ziet geen meerwaarde in versterking van EU-handelsmissies naast de bestaande inzet vanuit de lidstaten. Nederland zal eventuele voorstellen die uit deze mededeling voortvloeien opnieuw op proportionaliteit beoordelen.

Inschatting van de financiële consequenties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

Aan deze mededeling zijn geen directe financiële gevolgen verbonden. Activiteiten die worden voorgesteld zullen binnen de bestaande financiële EU-kaders worden uitgevoerd en gefinancierd uit programma's als *Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises* (COSME), Horizon2020 en het cohesiebeleid. Nederland is van mening dat de middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

In deze mededeling wordt veelvuldig het gebruik van (innovatieve) financiële instrumenten genoemd. Nederland erkent de voordelen hiervan, omdat zij in bepaalde gevallen een efficiëntere vorm van interventie via publieke middelen zijn dan een directe gift of subsidie. Zo is Nederland voorstander van de inzet van financiële instrumenten die zijn opgenomen in COSME en Horizon2020 voor het ondersteunen van de financiering van bedrijven. Echter, het kabinet stelt ook dat er risico's kleven aan de inzet van innovatieve financiële instrumenten. Zo is er kans op marktverstoring, kunnen er negatieve budgettaire gevolgen voor de EU-begroting zijn en zijn er mogelijk risico's ten aanzien van financieel beheer. Financiële instrumenten dienen daarom op beperkte schaal te worden ingezet en te voldoen aan de eisen die hieraan zijn gesteld in het financieel reglement.

Eventuele gevolgen voor de Nederlandse begroting worden ingepast op de begroting van het/de beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline.

Daar waar de Commissie overweegt met nieuwe voorstellen te komen, is voor Nederland een duidelijke *impact assessment* van de mogelijke maatregelen essentieel. Hierin moet duidelijk worden aangegeven wat voor maatregelen de Commissie beoogt en welke gevolgen deze hebben voor overheid, bedrijfsleven en burgers. Verder steunt Nederland het streven van de Commissie om de regeldruk voor het bedrijfsleven te verminderen.

4. Nederlandse positie over de mededeling

De mededeling van de Commissie stelt geen nieuw beleid of regelgeving voor, maar geeft een overzicht van lopende trajecten. In sommige gevallen geeft de Commissie aan te overwegen nieuwe maatregelen voor te stellen. Nederland zal dit nauwlettend volgen en zal de Commissie vragen wat voor maatregelen zij voor ogen heeft.

Het kabinet kan de mededeling in algemene zin steunen. Veel elementen zijn in lijn met het Nederlandse industriebeleid, namelijk een kansenbenadering die inspeelt op wereldwijde -inclusief Europese- maatschappelijke opgaven. Industriële bedrijven zijn veelal zeer innovatief, hebben een hoog arbeidsproductiviteitsniveau en zijn de motor achter de export.

De invulling van het industriebeleid is daarbij allereerst een taak van de individuele lidstaten. In Nederland gebeurt dat in het bedrijvenbeleid met generieke randvoorwaarden en regelingen voor alle ondernemers en een gerichte aanpak via publiekprivate samenwerking in negen topsectoren. Nederland ziet met name toegevoegde waarde voor EU-optreden bij het versterken van de interne markt, het verlagen van administratieve lasten, het verbeteren van de toegang tot financiering voor bedrijven, het stimuleren van onderzoek en innovatie en het creëren van open markten. Gezien de verwevenheid van industrie en diensten acht Nederland het verder van belang dat bij versterking van het concurrentievermogen van de industrie tevens wordt gekeken naar de (aanverwante) diensten. Nederland benadrukt met name het belang van een evenwichtig *level playing field* met betrekking tot overheidsingrijpen, waarbij de internationale monitoring en een systematischer *competitiveness proofing* van groot belang zijn.

Interne markt

Voor Nederland is een goedwerkende interne markt van belang en steunt hierin de Commissie (zie ook separaat BNC-fiche *Mededeling voor de interne markt voor industriële producten*). Belangrijk voor een goedwerkende interne markt is niet alleen het vrij verkeer van goederen, maar ook van diensten. Nederland verwelkomt met name de aandacht van de Commissie voor de verdere verbetering van de interne markt voor diensten.

Verder is het voltooiën van de interne energiemarkt van groot belang voor Nederland en Europa. Europese bedrijven zullen in de nabije toekomst hogere gas- en elektriciteitsprijzen kennen dan concurrenten elders in de wereld. Ook binnen Europa blijven er prijsverschillen. Inzet is om deze verschillen waar mogelijk te beperken. Zie ook de kabinetsreactie op de mededeling van de Europese Commissie over energieprijzen (Kamerstuk 33858). Het Nederlandse bedrijvenbeleid is erop gericht sterktes van bedrijven in Nederland te benutten door onder meer clusterversterking, maatwerk aanpak regeldruk, investeren in innovatie en human capital en nauwe samenwerking met buurlanden. De energie-intensieve industrie streeft naar een lange termijn transitie met meer groene producten en productieprocessen. De kansen liggen in kennisintensieve producten met een hoge toegevoegde waarde, grotere energie-efficiëntie en een hoge mate van integratie waardoor efficiëntie en synergievoordelen worden behaald.

Regeldruk

Nederland steunt de verwijzing in de mededeling naar het EU-programma voor vermindering van regeldruk en verbetering van de kwaliteit van regelgeving (REFIT). Het is met name positief dat de Commissie refereert aan sectorale onderzoeken naar de cumulatieve kosten voor bedrijven. Nederland pleit er al geruime tijd voor dat de cumulatieve kosten, dus naast de traditionele administratieve lasten ook de nalevingkosten als gevolg van diverse stukken regelgeving, in ogenschouw genomen moeten worden. Nederland kan zich vinden in de oproep van de Commissie om ook op nationaal niveau deze sectorale onderzoeken uit te voeren. Dit sluit aan op wat Nederland op dit moment al doet. Nederland is van mening dat het verbinden van *competitiveness proofing* met verlaging van regeldruk het draagvlak en de effectiviteit van EU wet –en regelgeving kan versterken. Dit sluit ook aan bij de subsidiariteitsexercitie van het kabinet. De doelstelling voor *competitiveness proofing* is in de mededeling helder verwoord, maar de operationalisering staat nog ter discussie. Nederland zal zich met andere lidstaten inzetten voor een systematischer *monitoring* van de effecten van beleidsvoorstellen voor de concurrentiekracht en een *level playing field* voor het bedrijfsleven.

Modernisering van de industrie

Nederland volgt met aandacht de activiteiten ten aanzien van de modernisering van het staatssteunkader voor overheidssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie en zal gebruik maken van de mogelijkheid een reactie te geven op de openbare consultatie hierover. Daarnaast steunt Nederland de inzet van de Commissie om het internationale debat over gebruik en de rol van intellectuele eigendomsrechten bij normalisatie nauwlettend te volgen.

Nederland onderschrijft het belang dat in de mededeling wordt gegeven aan het efficiënt inzetten van grondstoffen en innovatie gericht op groene groei, o.a. door hergebruik en het belang voor de Europese industrie om de afhankelijkheid van fossiele bronnen te verminderen en toepassingen op basis van biomassa te stimuleren. Daarom kijkt Nederland met interesse uit naar een eventuele mededeling van de Commissie over het Europees innovatiepartnerschap (EIP) voor grondstoffen.

Mkb en ondernemerschap

Toegang tot financiering is een van de centrale obstakels voor de groei van het mkb. Nederland beschouwt het ondernemerschapbeleid in eerste instantie een nationale aangelegenheid en ziet daarom graag dat alle maatregelen van de Commissie zich richten op het ondersteunen en aanvullen van het beleid van de lidstaten ten aanzien van het verbeteren van de toegang van het mkb tot financiering. Vervanging van nationale initiatieven is niet wenselijk.

Nederland vindt de actualisatie van de *Small Business Act* (SBA) een belangrijke actie en ziet graag dat de vernieuwde SBA zich op de bestaande prioriteiten richt, namelijk het terugdringen van de regeldruk, het verbeteren van de toegang tot financiering, het verbeteren van de toegang tot de interne markt en het versterken van de randvoorwaarden voor ondernemerschap. De concrete aandachtspunten die de Commissie in het kader van de aanpassing van de SBA voorstelt, kan Nederland steunen.

De Commissie dringt er bij lidstaten op aan een mkb-test of een soortgelijk systeem in hun besluitvormingsproces op te nemen en de administratieve last te verlichten. In Nederland maakt een mkb-test onderdeel uit van de Bedrijfseffectentoets. De Bedrijfseffectentoets is verplicht voor elk voorstel met bedrijfseffecten en is één van de toetsen onder het Integraal Afwegingskader voor Beleid en Regelgeving.

Internationalisering van Europese bedrijven

Nederland is terughoudend ten aanzien van een al te actieve rol van de EU bij directe ondersteuning voor internationalisering van het mkb, die naar de mening van Nederland een primaire verantwoordelijkheid van de individuele lidstaten is (zie Kamerstuk 22 112, nr. 1512). Dat geldt ook voor de handelsmissies waar Nederland geen voorstander van is. Zolang deelnemende bedrijven zelf de kosten moeten dekken, is het echter vooral aan het bedrijfsleven zelf om een afweging te maken over deelname aan dergelijke missies. Wat betreft *Enterprise Europe Network* (EEN) is Nederland van mening dat dit netwerk zich moet richten op het MKB in de interne markt. Wel acht Nederland een open Europese markt van groot belang. De concurrentiekracht van Europese bedrijven is immers mede afhankelijk van geïmporteerde componenten en diensten. Beschermende maatregelen aan de grens werken dus kostenverhogend voor de eigen bedrijven.

In de mededeling wordt verwezen naar de verordening reciprociteit bij overheidsopdrachten (IPI), COM (2012) 124, als een goed voorbeeld van hoe reciprociteit voor de EU positieve resultaten kan opleveren in een internationale context. Nederland is, samen met een meerderheid van lidstaten, tegen het aangehaalde voorstel over reciprociteit bij aanbestedingen (zie ook BNC-fiche hieromtrent: Kamerstuk 22112, nr. 1405).

Fiche 4: Besluit Stabiliteitsreserve Europees emissiehandelssysteem

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende het instellen en werking van een stabiliteitsreserve voor het Europese emissiehandelssysteem voor broeikasgassen en het wijzigen van richtlijn 2003/87/EG.

Datum ontvangst Commissiedocument

22 januari 2014.

Nr. Commissiedocument

COM (2013) 20/2

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=1041614

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

Impact assessment accompanying the document "Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council concerning the establishment and operation of a market stability reserve for the Union greenhouse gas emission trading scheme and amending Directive 2003/87/EC", SWD (2014) 17 final. De Impact Assessment Board was positief over het impact assessment.

Behandelingstraject Raad

Milieuraad

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Het voorstel van de Europese Commissie is gebaseerd op artikel 192, eerste lid VWEU.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure, gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissing Europees Parlement.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing.

2. Samenvatting BNC-fiche

De Europese Commissie stelt voor om vanaf 2021 een stabiliteitsreserve in te voeren voor het EU ETS, de Europese markt in emissierechten voor broeikasgassen. De hoeveelheid emissierechten die wordt geveild, wordt afhankelijk gemaakt van het surplus aan emissierechten op de markt. Daarbij stelt de Europese Commissie voor emissierechten die aan het eind van een handelsperiode worden geveild, gespreid over drie jaar op de markt te brengen. Het voorstel heeft als doel het EU ETS bestendiger te maken voor grote disbalansen op de markt en het huidige surplus aan emissierechten op te vangen. Dit draagt bij aan het vertrouwen in het EU ETS en een stabiel lange termijn prijssignaal om investeringen in koolstofarme technieken te stimuleren.

Nederland deelt het standpunt van de Europese Commissie dat het EU ETS de hoeksteen van het klimaatbeleid is en moet worden versterkt. Nederland onderschrijft het principe om het aanbod van emissierechten flexibeler te maken om daarmee structurele disbalans tussen vraag naar en aanbod van emissierechten te beperken. Een stabiliteitsreserve kan een toevoeging aan het EU ETS zijn zoals Nederland dat na 2020 voor zich ziet. Of Nederland het voorliggende voorstel uiteindelijk kan steunen, hangt af van hoe het voorstel wordt uitgewerkt en in welke mate het te combineren is met andere verbeteropties voor het EU ETS na 2020, zoals verwoord in het SER Energieakkoord om de concurrentiepositie van internationaal concurrerende bedrijven te borgen.

Het voorstel past binnen de bevoegdheid van de Europese Unie. Subsidiariteit en proportionaliteit worden positief beoordeeld. Het voorstel heeft geen gevolgen voor het totale volume toegestane emissies, alleen voor de verdeling over de jaren.

3. Samenvatting voorstel

De Europese Commissie stelt voor om vanaf 2021 een stabiliteitsreserve in te voeren voor de Europese markt in broeikasgasemissierechten, het EU ETS. Daarnaast stelt de Europese Commissie voor extra te veilen emissierechten aan het eind van een handelsperiode, dat is voor het eerst in 2020, gespreid over drie jaar op de markt te brengen.

Als er een aanzienlijk surplus van emissierecht op de markt is, gaat een deel van de jaarlijks te veilen emissierechten in een reserve. Wordt het surplus op de markt te gering, dan worden de emissierechten uit de reserve op de markt gebracht.

Met een stabiliteitsreserve kan het EU ETS bestendiger worden voor grote disbalansen op de markt en het huidige surplus aan emissierechten beter opvangen. Dit draagt bij aan het vertrouwen in het EU ETS en een stabiel lange termijn prijssignaal om investeringen in koolstofarme technieken te stimuleren.

Uit de impact assessment van de Commissie blijkt dat het aanscherpen van het ETS plafond na 2020 alleen, onvoldoende is om de disbalans tussen vraag- en aanbod in het ETS weg te nemen. Een stabiliteitsreserve is nodig om de marktbalans te verhogen en de markt bestendiger tegen externe schokken (zoals de effecten van ander beleid) te maken. De gevolgen voor elektriciteitskosten en werkgelegenheid zijn beperkt. De impact assessment doet geen uitspraak

over de gevolgen voor de prijs van emissierechten, nu en in de toekomst. Dit bleek niet goed te modelleren.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De Europese Commissie is bevoegd om voorstellen te doen om de richtlijn emissiehandel voor wat artikel 2 van het voorstel behelst, aan te passen. De instelling van de stabiliteitsreserve in artikel 1 beoogt bij te dragen aan de doelstelling van artikel 4, 2^e lid, onder e in samenhang met artikel 191 VWEU. Nederland kan zich ook vinden in het gekozen instrument van een besluit. Dit biedt de juiste juridische basis.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Nederland beoordeelt de subsidiariteit als positief, gegeven dat het Europese emissiehandelssysteem (EU ETS) een grensoverschrijdend systeem is, gericht op de aanpak van de grensoverschrijdende problematiek van wereldwijde klimaatverandering. Het voorstel bevat geen verandering in de bestaande verdeling van wat op EU- of nationaal niveau wordt geregeld. De jaarlijkse publicatie van de emissierechten in circulatie kan alleen op Europees niveau gebeuren. Nederland beoordeelt de proportionaliteit als positief. Het voorstel van de Commissie voor een stabiliteitsreserve staat in de juiste verhouding tot het gestelde doel om het ETS bestendiger te maken voor grote disbalansen op de markt.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Niet van toepassing.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

Geen gevolgen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

De nationale overheden ontvangen de opbrengst van de veilingen van emissierechten. Het effect op de inkomsten na 2020 is naar verwachting neutraal tot positief. Er worden naar verwachting in 2020 tot 2025 minder emissierechten geveild. De emissierechten die wel worden geveild, worden tegen een hogere prijs geveild want omdat er minder emissierechten op de markt worden gebracht zijn die rechten schaarser. De emissierechten die later uit de stabiliteitsreserve worden geveild, worden daarom tegen een hogere prijs geveild. Overigens is de verwachting dat het effect van de stabiliteitsreserve op het prijsniveau op lange termijn bezien, beperkt is ten opzichte van het opwaartse effect van de voorstellen van de Commissie om het aantal emissierechten in het EU ETS vanaf 2021 te verlagen met 2,2% per jaar als onderdeel van de overall reductiedoelstelling voor CO₂ van 40% in 2030.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Bedrijven onder emissiehandel zullen voor de korte en middellange termijn (vanaf 2021) meer kosten moeten maken. De kosten op langere termijn zullen daarentegen lager dan zonder reserve

zijn. Bedrijven die emissierechten over hebben, ontvangen een hogere opbrengst. Burgers kunnen middels een opwaartse druk op de elektriciteitsprijs enig effecten ondervinden.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

De veilingkalender moet worden aangepast voor 2020. Dit heeft zeer beperkte lasten tot gevolg.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Geen.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het voorstel treedt twintig dagen na publicatie in werking. De Commissie moet het besluit vanaf 15 mei 2017 uitvoeren. Het vergt geen nationale implementatie. Vanaf kan deze datum kan het besluit effect hebben op de uitvoering van de veilingen van emissierechten.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

In het voorstel is een evaluatiebepaling opgenomen voor 31 december 2026. Hierin wordt bepaald dat de Commissie het Europees Parlement en de Raad zal rapporteren over de werking van de stabiliteitsreserve en indien nodig, hierbij voorstellen zal doen.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

Het voorstel is uitvoerbaar. Het vereist geen nationale aanpassingen, enkel een aanpassing van de Europese veilingverordening en de door de lidstaten te veilen hoeveelheden rechten.

b) Handhaafbaarheid

Niet van toepassing.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Het voorstel heeft geen implicaties voor ontwikkelingslanden.

9. Nederlandse positie

Nederland deelt het standpunt van de Europese Commissie dat het EU ETS de hoeksteen van het klimaatbeleid is en moet worden versterkt. Nederland onderschrijft het principe om het aanbod van emissierechten meer flexibel te maken om daarmee structurele disbalans tussen vraag naar en aanbod van emissierechten te beperken. Een stabiliteitsreserve kan dan ook een toevoeging aan het EU ETS zijn zoals Nederland dat na 2020 voor zich ziet. Met een stabiliteitsreserve kan het EU ETS bestendiger worden voor grote disbalansen op de markt en het huidige surplus aan emissierechten worden opvangen. Dit draagt bij aan het vertrouwen in het EU ETS en een lange termijn stabiel prijssignaal om investeringen in koolstofarme technieken te stimuleren.

Of Nederland het voorliggende voorstel uiteindelijk kan steunen, hangt af van hoe het uiteindelijke voorstel voor de stabiliteitsreserve samenhangt met andere verbeteropties voor het EU ETS na 2020 zoals Nederland die voorstaat. Dit betreft in ieder geval het aanscherpen van het EU ETS plafond en het Nederlands standpunt om 100% gratis rechten op basis van reële benchmarks en werkelijke productie te toe te wijzen. Ook compensatie voor indirecte (elektriciteits)kosten op Europees niveau en op basis van best performance, maakt hier onderdeel van uit. Voor Nederland is het belangrijk dat in het totale pakket om het EU ETS te versterken, de balans wordt gevonden tussen versterking van het EU ETS en de borging van de internationale concurrentiepositie. Nederland kan zich voorstellen dat het voorstel voor een stabiliteitsreserve ook op een andere manier kan worden vormgegeven waarin de borging van de concurrentiepositie wordt meegewogen. Een mogelijkheid is dat de reserve mede wordt gebruikt om de 100% allocatie van gratis rechten op basis van benchmarks en werkelijke productie te bewerkstelligen.

Het onderdeel van het voorstel om extra emissierechten die aan het eind van een handelsperiode op de markt zouden komen, meer gelijkmatig op de markt te brengen, kan Nederland steunen. Dit geeft vooraf enigszins meer zekerheid aan bedrijven dan de huidige open formulering in de richtlijn emissiehandel over voorstellen die de Commissie kan doen wanneer het ordentelijk functioneren van de markt in gevaar komt, bijvoorbeeld door een sterke groei van het surplus aan emissierechten op de markt. De positieve effecten hiervan op de marktstabiliteit zijn evenwel beperkt, gezien de spreiding over drie jaar.

De impact assessment geeft een goed beeld van de effecten van de stabiliteitsreserve zoals de Commissie voorstelt. Een gedegen inschatting van de effecten op de korte en lange termijn prijs van emissierechten ontbreekt echter. De Commissie geeft aan dat zij deze modelmatig niet goed kon bepalen. Nederland acht een (globale) inschatting van de prijseffecten belangrijk om een goed en volledig beeld van de effecten te krijgen.

Fiche 5: Mededeling visie voor de interne markt voor industriële producten

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Europees Economisch en Sociaal Comité, een visie voor de interne markt voor industriële producten.

Datum ontvangst Commissiedocument

22 Januari 2014

Nr. Commissiedocument

COM(2014) 25

Prelex

<http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/4117/attachments/1/translations/nl/renditions/native>

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Raad voor Concurrentievermogen

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken

2. Essentie voorstel

Europese wetgeving voor industrieel geproduceerde producten heeft als doel publieke belangen zoals veiligheid, gezondheid en milieu te beschermen en tegelijkertijd het vrij verkeer van deze producten te garanderen. Op basis van een evaluatie en een openbare enquête identificeert de Commissie nu aandachtsgebieden voor de huidige wetgeving. Tevens geeft de Commissie met deze mededeling een visie op de interne markt voor industrieel geproduceerde producten voor het komende decennium.

De mededeling ziet op alle industrieel geproduceerde producten, niet zijnde voedsel. Op een aantal specifieke productgroepen, zoals medische hulpmiddelen, bouwproducten, cosmetica en chemische producten heeft deze mededeling geen betrekking omdat de wetgeving voor deze producten reeds in herziening is of recent herzien is.

De algemene conclusie van de evaluatie is dat de bestaande wetgeving van belang is om publieke belangen als veiligheid, gezondheid en milieu te beschermen en voldoende flexibel is om op veranderingen in te spelen, maar dat er nog wel punten voor verbetering vatbaar zijn. Voor een

aantal aandachtsgebieden zoals handhaving, innovatie en digitalisering, de verbinding tussen producten en diensten, verordeningen in plaats van richtlijnen, eenvoud voor bedrijfsleven en de wereldmarkt, zijn concrete acties in de mededeling opgenomen.

De acties staan vooral in het teken van samenvoegen van bestaande wetgeving en versterken van handhaving, zonder het bedrijfsleven meer te belasten. De Commissie kondigt aan met een wetgevingsvoorstel te komen om enerzijds economische sancties te harmoniseren en anderzijds een horizontaal kader te maken zodat bepaalde verplichtingen niet in alle afzonderlijke productregelgeving opgenomen hoeft te worden.

3. Wat is de Nederlandse grondhouding ten aanzien van de bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit van deze mededeling en de eventueel daarin aangekondigde concrete wet- en regelgeving? Hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Bevoegdheidsvaststelling

De acties in de mededeling inclusief het daarin aangekondigde wetsvoorstel hebben betrekking op de interne markt voor producten. Dit is een gedeelde bevoegdheid.

Subsidiariteit

De Nederlandse grondhouding over de subsidiariteit van het voorstel is positief met kanttekeningen. De acties in de mededeling inclusief het daarin aangekondigde wetsvoorstel hebben als doel de interne markt voor producten te verbeteren door onder andere de bestaande wetgeving met eisen voor het op de markt brengen van producten eenvoudiger te maken en te stroomlijnen. Dit kan alleen door de EU-wetgever worden gedaan. Ook voor problemen die worden veroorzaakt door ongelijke uitvoering van de wetgeving en bijbehorende toezicht en handhaving door de lidstaten is gecoördineerd optreden op EU-niveau nodig.

Wel plaatst Nederland kanttekeningen bij de aankondiging van een wetgevingsvoorstel met maatregelen om bestuursrechtelijke of civielrechtelijke economische sancties voor niet-naleving van productwetgeving te stroomlijnen en te harmoniseren. Lidstaten zijn namelijk in beginsel vrij om handhaving van Europese regelgeving naar eigen inzicht in te richten. Lokale omstandigheden kunnen van invloed zijn op de vraag wat de meest effectieve sanctie voor een bepaald geval is. Nederland is daarom niet overtuigd van de noodzaak om op dit vlak Europese regelgeving te maken. Daarom zal Nederland het voorstel te zijner tijd kritisch beoordelen.

Proportionaliteit

De Nederlandse grondhouding over de proportionaliteit van het voorstel is positief. Nederland is van mening dat de aangekondigde acties in de mededeling ten algemene in verhouding staan tot het doel van de mededeling, namelijk verbetering van de interne markt voor industriële producten.

Nederland tekent hierbij wel aan dat minder zware instrumenten, zoals het verzamelen en delen van informatie, meer in verhouding lijken te staan tot het door de Commissie genoemde probleem van wisselende toepassing van economische sancties. Nederland zal het aangekondigde voorstel voor het harmoniseren van economische sancties te zijner tijd ook ten aanzien van proportionaliteit kritisch beoordelen.

Financiële consequenties

Aan de aangekondigde acties zijn geen financiële consequenties verbonden en de acties kunnen binnen de bestaande financiële kaders worden uitgevoerd. Nederland is van mening dat de middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van de EU-begroting 2014-2020 en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

Inschatting van de gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

Een deel van het aangekondigde wetsvoorstel heeft als doel onderdelen van bestaande wetgeving samen te voegen en te versimpelen. Dit zal een positief effect hebben voor de regeldruk aangezien de kans op overlappende regelgeving en mogelijk conflicterende bepalingen daarmee verminderd wordt. Dit is met name relevant voor producten waar verschillende richtlijnen en/of verordeningen op van toepassing zijn. Voor zover nu beoordeeld kan worden zal het voorstel geen effect hebben op administratieve lasten omdat er geen nieuwe administratieve verplichtingen voorzien zijn. Nederland zal het voorstel te zijner tijd kritisch beoordelen op regeldruk en administratieve lasten.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Zoals de Commissie aangeeft is de interne markt voor industrieel geproduceerde producten verantwoordelijk voor een aanzienlijk deel van het bruto binnenland product van de EU (22% in 2011). Ook voor Nederland is het goed functioneren van de interne markt voor industrieel geproduceerde producten van belang, het stimuleert de concurrentie en zorgt daardoor voor meer keuze voor consumenten, betere kwaliteit en lagere prijzen van producten. De interne markt voor producten is een succesvol onderdeel van de Europees interne markt. Ondanks het succes van de interne markt voor producten blijft het wel van belang regelmatig te onderzoeken of er nog knelpunten zijn en waar verbetering mogelijk is. Het juridisch kader moet goed aan blijven sluiten bij technologische en maatschappelijke ontwikkelingen om uit deze regelgeving voortvloeiende belemmeringen te voorkomen of weg te nemen. Daarom verwelkomt Nederland deze mededeling van de Commissie.

Nederland steunt de algemeen gekozen aanpak van de Commissie om de komende periode aanpassingen van het juridische kader beperkt te houden en zich daarbij op de korte termijn met name te richten op samenvoeging van bestaande wetgeving en versterking van de handhaving. Enerzijds is er de afgelopen jaren al veel gedaan aan verbetering van de wetgeving, zoals de stroomlijning van productrichtlijnen met het nieuwe wetgevingskader en de nieuwe normalisatieverordening. Anderzijds kunnen grootschalige aanpassingen van de wetgeving juist belastend zijn voor het bedrijfsleven, terwijl aanpassing van de wetgeving niet altijd nodig is om bepaalde knelpunten op te lossen.

De Commissie geeft aan dat de mededeling niet van toepassing is op chemische producten. Nederland gaat er hierbij van uit dat de Commissie ook bedoelt dat de genoemde acties geen betrekking hebben op de Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen (REACH). Nederland zal dit ter bevestiging aan de Commissie vragen.

Het geheel aan wetgeving voor industrieel geproduceerde producten is relatief complex, zeker als verschillende richtlijnen en/of verordeningen van toepassing zijn op één product. Ten algemene is Nederland daarom voorstander van periodiek evalueren van deze regelgeving om te bezien of herziening wenselijk is. Nederland benadrukt het belang van de onderlinge samenhang van de verschillende regelgeving. Nederland steunt het voornemen van de Commissie om bij periodieke herzieningen van sectorale wetgeving te bezien of samenvoeging van wetgeving wenselijk en mogelijk is.

Verder kan Nederland zich goed vinden in het voornemen van de Commissie om te onderzoeken hoe beter omgegaan kan worden met de verbinding tussen diensten en producten. Ook steunt Nederland de aandacht van de Commissie voor innovatieve technologische ontwikkelingen en het gebruik van elektronische mogelijkheden voor de naleving van productwetgeving.

Nederland is het met Commissie eens dat een verordening bepaalde voordelen kan hebben ten opzichte van een richtlijn. De Commissie geeft aan dat van geval tot geval beoordeeld moeten wat het beste instrument is. Nederland steunt dit aangezien de aard van het te regelen onderwerp zich wel moet lenen voor rechtstreeks werkende regelgeving en dat zal per geval beoordeeld moeten worden.

De Commissie geeft aan de internationale convergentie van wetgeving en technische normen te willen bevorderen om zo de internationale handel te vergemakkelijken. Nederland onderstreept net als de Commissie dat dit niet ten koste mag gaan van het hoge beschermingsniveau van publieke belangen zoals veiligheid, gezondheid en milieu in de Europese Unie.

Ten aanzien van het aangekondigde wetgevingsvoorstel heeft Nederland ernstige twijfels over de subsidiariteit en proportionaliteit van de harmonisatie van economische sancties. Nederland zal dit voorstel te zijner tijd dan ook kritisch beoordelen en hier aandacht aan schenken in het voortraject.